

Recenzja w postępowaniu o nadania stopnia doktora habilitowanego
w dziedzinie nauk inżynieryjno-technicznych w dyscyplinie architektura i urbanistyka

Pani doktor inż. arch. Agnieszki Szumilas

Niniejszą recenzję sporządzono na podstawie:

1. wniosku Habilitantki z dnia 03.06.2024 do Rady Doskonałości Naukowej,
2. uchwały nr 4/01/RDND01/2024-2028 Rady Dyscypliny Architektura i Urbanistyka z dnia 2.10.2024 r.
3. Prawa o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2023 r. poz. 742 z późn. zm.),
4. dokumentacji wniosku w wersji papierowej obejmującej: załączniki do wniosku w wersji papierowej – 1 egzemplarz, 1 egzemplarz monografii.

Dodatkowo dostarczono wersję elektroniczną, zawierającą identyczne elementy.

Stwierdzam, że przekazana dokumentacja spełnia wymagania dotyczące wniosków w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego i w świetle obowiązujących przepisów umożliwia ocenę formalną oraz merytoryczną dorobku naukowego Pani dr inż. arch. Agnieszki Szumilas. Na podstawie przedłożonej dokumentacji stwierdzam, że dorobek naukowy mieści się w dziedzinie nauk technicznych, w dyscyplinie architektura i urbanistyka.

1. Podstawowe dane o Habilitantce

Pani dr inż. arch. Agnieszka Szumilas (orcid: 0000-0001-7287-2383) urodziła się 02.03.1985 roku. Jest absolwentką Wydziału Architektury Politechniki Wrocławskiej (2009). Pracę dyplomową pt.: „Koncepcja przekształceń urbanistycznych północnej części dzielnicy Fordon w Bydgoszczy” obroniła pod opieką promotorską prof. dra hab. inż. arch. Roberta Masztalskiego.

Stopień naukowy doktora nauk technicznych w dyscyplinie architektura i urbanistyka został jej nadany 30 kwietnia 2014 r. na podstawie rozprawy doktorskiej pt.: *Wpływ lokalizacji współczesnych obiektów handlowych na strukturę przestrzenną miast podregionu wrocławskiego*, promotorem był prof. dra hab. inż. arch. Roberta Masztalski, recenzentami zaś prof. dr hab. inż. arch. Nina Juzwa i prof. dr hab. inż. arch. Eugeniusz Bagiński.

Kandydatka dotychczas nie ubiegała się uprzednio o nadanie stopnia doktora habilitowanego.

2. Przebieg pracy naukowo-zawodowej (miejsce pracy, zajmowane stanowiska)

Pani dr inż. arch. Agnieszka Szumilas od początku swojej drogi zawodowej związana jest z Politechniką Wrocławską podejmując zatrudnienie w 2014 roku na stanowisku asystenta naukowo-dydaktycznego w Zakładzie Urbanistyki na Wydziale Architektury, bezpośrednio po ukończeniu w tej samej jednostce studiów doktoranckich. Od 01.07. 2016 pracuje w Katedrze Urbanistyki i Procesów Osadniczych, gdzie z początkiem października 2017 roku zatrudniona była jako adiunkt naukowo – dydaktyczny. Od 22.11.2022 na tym samym stanowisku podejmuje zatrudnienie w Katedrze Urbanistyki i Gospodarki Przestrzennej, Wydział Architektury Politechniki Wrocławskiej, gdzie pracuje do chwili obecnej. Habilitantka pełniła funkcję zastępcy kierowników wspomnianych Katedr (od 22.11.2022 w Katedrze Urbanistyki i Gospodarki Przestrzennej, kierownik - dr hab. inż. Łukasz Damurski, prof. PWr, od 1.07.2016 - Pełnienie funkcji zastępcy kierownika katedry Urbanistyki i Procesów Osadniczych, kierownik - prof. dr hab. inż. arch. Robert Masztalski 2016- 2020; kierownik - prof. dr hab. inż. arch. Tomasz Ossowicz 2020-2022, od 1.02.2015 - zastępca kierownika Zakładu Urbanistyki, Wydział Architektury Politechniki Wrocławskiej (kierownik - prof. dr hab. inż. arch. Robert Masztalski).

Wniosek: Przebieg pracy zawodowej Habilitantki świadczy o gromadzeniu doświadczenia dydaktycznego i naukowego podczas pracy na stanowiskach asystenta i adiunkta w kolejnych Katedrach WA PWr, których profil naukowy jest zgodny z zainteresowaniami Habilitantki.

2. Przedstawienie informacji o obowiązujących przepisach prawa na dzień wszczęcia ocenianego postępowania habilitacyjnego, w tym obowiązujących kryteriach oceny.

Na dzień wszczęcia ocenianego postępowania habilitacyjnego obowiązywała ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. „Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce” (z późniejszymi nowelizacjami i zmianami).

Art. 219. Ustawy określa jakie wymagania stawiane są nadaje się osobie, której nadawany jest stopień doktora habilitowanego. Są to:

- 1) posiadany stopień doktora;
 - 2) posiadane w dorobku osiągnięcia naukowe albo artystyczne, stanowiące znaczny wkład w rozwój określonej dyscypliny, w tym co najmniej:
 - a) 1 monografię naukową wydaną przez wydawnictwo, które w roku opublikowania monografii w ostatecznej formie było ujęte w wykazie sporządzonym zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 267 ust. 2 pkt 2 lit. a, lub
 - b) 1 cykl powiązanych tematycznie artykułów naukowych opublikowanych w czasopiśmie naukowych lub w recenzowanych materiałach z konferencji międzynarodowych, które w roku opublikowania artykułu w ostatecznej formie były ujęte w wykazie sporządzonym zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 267 ust. 2 pkt 2 lit. b, lub
 - c) 1 zrealizowane oryginalne osiągnięcie projektowe, konstrukcyjne, technologiczne lub artystyczne;
 - 3) wykazuje się istotną aktywnością naukową albo artystyczną realizowaną w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej lub instytucji kultury, w szczególności zagranicznej.
2. Osiągnięcie, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, może stanowić część pracy zbiorowej, jeżeli opracowanie wydzielonego zagadnienia jest indywidualnym wkładem osoby ubiegającej się o stopień doktora habilitowanego.

Wniosek: Habilitantka wskazała jako osiągnięcie naukowe stanowiące podstawę ubiegania się w postępowaniu o nadanie stopnia doktora habilitowanego monografią autorską pt.: *Przestrzenie parkingowe w urbanistyce współczesnych osiedli mieszkaniowych w Polsce. Planowanie, realizacja, przyszłość.*

3. Przedstawienie informacji o ocenianych osiągnięciach naukowych

3.a. Osiągnięcie naukowe stanowiące podstawę ubiegania się w postępowaniu o nadanie stopnia doktora habilitowanego

Jako osiągnięcie naukowe stanowiące podstawę ubiegania się w postępowaniu o nadanie stopnia doktora habilitowanego pani dr inż. arch. Agnieszka Szumilas wskazała monografią pt.: *Przestrzenie parkingowe w urbanistyce współczesnych osiedli mieszkaniowych w Polsce. Planowanie, realizacja, przyszłość*, wydaną przez Oficynę Wydawniczą Politechniki Wrocławskiej w 2023 roku. Recenzentami wydawniczymi monografii byli: dr hab. inż. arch. Magdalena Belof, prof. PWr i dr hab. inż. Anna Bazan-Krzywoszańska, prof. UZ.

Do Wniosku załączono egzemplarz książki.

3.b. Dane naukometryczne

Sumaryczna punktacja ministerialna na dzień wszczęcia postępowania w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego wynosi: 480 punktów za publikacje naukowe łącznie, zaś po podziale na współautorów 429, 74 pkt.

Habilitantka posiada:

- H-indeks 1 Wg bazy WoS
- H-indeks 5 Wg bazy Google Scholar
- 7 cytowań w latach 2010-2024, Wg bazy WoS (4 prace cytowane)
- 27 cytowań i 16 autocytowań w latach 2010-2024, Wg bazy Google Scholar (12 prac cytowanych)
- łącznie 45 publikacji z czego 28 po uzyskaniu stopnia doktora, 29 samodzielnych i 16 we współautorstwie.

Sumaryczny współczynnik Impact Factor – 11,013

Wniosek: Dorobek Habilitantki ukazuje stopniowe zdobywanie umiejętności naukowych i „publikacyjnych”, prowadzenia badań naukowych zarówno samodzielnie jak i w zespole. Dorobek publikacyjny jest w polskich warunkach w dyscyplinie architektura i urbanistyka ilościowo i jakościowo standardowy. Analiza przedstawionych publikacji pozwala na stwierdzenie, że Habilitantka opanowała warsztat naukowy i posiada umiejętność samodzielnego prowadzenia badań, a także pracy w zespole.

3. c. Informacja o liczbie publikacji naukowych, monografii, rozdziałów w monografiach

Na dzień wszczęcia postępowania w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego łączna liczba publikacji naukowych wynosiła 45 czego 28 po doktoracie.

Po uzyskaniu ostatniego awansu naukowego Habilitantka opublikowała 28 publikacji naukowych, w tym:

- 11 artykułów naukowych w recenzowanych czasopismach (5 autorstwo, 6 współautorstwo)
- 10 materiałów konferencyjnych (3 samodzielne, 7 współautorstwo)
- 2 rozdziały w monografiach
- 1 monografię

MR

- 4 raporty
- 1 publikacja popularnonaukowa

Przed uzyskaniem stopnia doktora Habilitantka opublikowała 17 publikacji naukowych, w tym:

- 4 autorskich artykułów w czasopismach (w tym 2 recenzowane naukowe, 2 popularyzatorskie)
- 3 autorskich materiałów konferencyjnych
- 3 rozdziały w monografiach (2 autorstwo, 1 współautorstwo)
1 monografię
- 7 raportów (5 autorstwo, 2 współautorstwo)

Biorąc pod uwagę liczbę publikacji w czasie zatrudnienia w Politechnice Wrocławskiej (od 2014 roku) dorobek daje wskaźnik ponad 4 publikacji przeliczeniowych na rok zatrudnienia. Wskaźnik ten oceniam pozytywnie, gdyż świadczy on o aktywności naukowej Habilitantki.

Poniżej najważniejsze publikacje:

Agnieszka K. Szumilas, *Implementation of Solutions Reducing the Number of Cars in Polish Housing Estates—Based on the Experience of the Vauban Estate in Freiburg. Case of the City of Wrocław; Buildings*. 2024, vol. 14, nr 3, art. 712, s. 1-13. Punktacja monografii w wykazie ministerialnym: 70 punktów, IF: 3,8

Agnieszka K. Szumilas, *Urban Design 1960–2020. Evolution of the curriculum. Case of Faculty of Architecture, Wrocław University of Science and Technology*. Teka Komisji Architektury, Urbanistyki i Studiów Krajobrazowych = Teka Commission of Architecture, Urban Planning and Landscape Studies. 2023, t. 19/2, s. 89-95. Punktacja w wykazie ministerialnym: 20 punktów

Agnieszka K. Szumilas, Anna Lower, *Parking policy as a tool of sustainable mobility-parking standards in Poland vs. european experiences; Sustainability* 2021, vol. 13, nr 20, art. 11330, s. 1-15. Punktacja czasopisma w wykazie ministerialnym: 100 punktów, IF 3,889

Agnieszka K. Szumilas, Paweł A. Pach, *Commercial buildings in town. The influence of discount shops on the trade structure of a small town. Buildings*. 2021, vol. 11, nr 12, art. 585, s. 1-18. Punktacja czasopisma na wykazie ministerialnym: 70 punktów, IF: 3,324

Agnieszka K. Szumilas, *Car-free housing estate project – opportunities, possibilities, perspectives; Builder*. 2020, T. 276, nr 7, s. 40-43. Punktacja czasopisma w wykazie ministerialnym: 40 punktów

Agnieszka K. Szumilas, Paweł A. Pach, *Review of parking policies in the case of medium-sized Polish cities; Procedia Engineering*. 2017, vol. 192, s. 863-868. Punktacja czasopisma w wykazie ministerialnym: 15 punktów

Robert Masztalski, Agnieszka K. Szumilas, *Place of the contemporary commerce in the spatial structure of small towns around Wrocław. Acta Scientiarum Polonorum. Administratio Locorum*. 2018, vol. 17, nr 3, s. 233-245. Punktacja czasopisma na wykazie ministerialnym: 40 punktów

Anna Lower, Robert Masztalski, Agnieszka K. Szumilas, *Wykorzystanie metody logiki rozmytej w tworzeniu systemowych węzłów Park and Ride uwalniających centrum od samochodów; Studia Komitetu Przestrzennego Zagospodarowania Kraju PAN*. 2016, t. 168, s. 174-185. Punktacja czasopisma w wykazie ministerialnym: 9 punktów

Wniosek: Tematyka badawcza wiąże się z problemami urbanistycznymi o różnej skali (od dzielnic po całe obszary miejskie), zaś obszar badań dotyczy wybranych miast polskich, z mocnym osadzeniem w kontekście europejskim i światowym. Problematyka wszystkich publikacji dotyczy bezpośrednio prowadzonych badań z zakresu problemów przestrzennych i funkcjonalnych współczesnych miast, kształtowania polityk parkingowych, rozwiązywania problemów związanych z parkowaniem w różnych strefach miast oraz przestrzeni handlowych, co stanowiło wątek badań podjętych jeszcze w ramach studiów doktoranckich.

3.d. Informacja o najważniejszych czasopismach, w ramach których kandydatka publikowała swoje prace naukowe

Do najważniejszych czasopism naukowych, w których Habilitantka publikowała wyniki badań należą:

1. „Sustainability” (2021), [100 pkt. MNiSW], IF 3,889
Międzynarodowe, recenzowane czasopismo o otwartym dostępie poświęcone zrównoważonemu rozwojowi środowiskowemu, kulturowemu, gospodarczemu i społecznemu człowieka, publikowane co pół miesiąca online przez MDPI.
2. „Buildings”:
(2024), [70 pkt. MNiSW], IF 3,8
(2021), [70 pkt. MNiSW], IF 3,324
(2020), [40 pkt. MNiSW]
Międzynarodowe, recenzowane czasopismo o otwartym dostępie poświęcone budownictwu, inżynierii budowlanej i architekturze, publikowane co pół miesiąca online przez MDPI.
3. „Teka Komisji Architektury, Urbanistki i Studiów Krajobrazowych” (2023), [20 pkt. MNiSW].
Wydawca: Oddział PAN w Lublinie, Politechnika Lubelska. Wydawane od 2005 roku, w modelu Open Access na licencji CC BY.
4. „Acta Scientiarum Polonorum. Administratio Locorum” (2018), [40 pkt. MNiSW]
Wydawca: Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie. „Acta Scientiarum Polonorum” to interdyscyplinarne czasopismo naukowe, założone przez polskie uczelnie rolnicze. Seria „Administratio Locorum” („Administracja Terenowa”) ukazuje się nieprzerwanie od 2001 roku. Seria „Administratio Locorum” zajmuje się społecznymi, ekonomicznymi, geograficznymi, prawnymi, środowiskowymi i planistycznymi aspektami administrowania gruntami. Open access, punktacja w 2024 roku: [70 pkt. MNiSW].
5. „Procedia Engineering” (2017), [15 pkt. MNiSW].
Wydawnictwo dostępne jako open access, wycofane od 2021 roku

Wniosek: Habilitantka publikowała w różnych czasopismach, zwracając uwagę na zgodność ich profilu z podejmowaną tematyką, oraz dążąc do uzyskania publikacji wysoko punktowanych.

3.e. Informacja, czy kandydat odgrywał wiodącą rolę w ramach powstawania współautorskich prac naukowych

We wniosku nie podano procentowego udziału współautorów popartego stosownymi oświadczeniami odnośnie wykazanych publikacji współautorskich. Niemniej, analizując podejmowaną tematykę badań prowadzonych w ramach realizacji projektu NCBiR: „System modyfikowalnych prefabrykowanych obiektów wielopoziomowych – Uni Parking w technologii bi-Concrete”, w zespole prof. dr hab. inż. arch. Roberta Masztalskiego, należy założyć równy udział autorów w powstałych na podstawie badań publikacjach.

Kandydatka odgrywała wiodącą rolę w ramach powstawania współautorskiej pracy naukowej powstałej w wyniku badań prowadzonych w ramach uzyskanego finansowania z Narodowego Centrum Nauki (NCN) w ramach konkursu *Miniatura*, temat: „Ocena możliwości zastosowania rozwiązań typu car-free dla polskich osiedli mieszkaniowych na podstawie doświadczeń niemieckiego osiedla Vauban, Freiburg” – wskazana publikacja w czasopiśmie „Sustainability”.

MP

3.f. Ocena wskazanego przez kandydata osiągnięcia naukowego

Monografia pt.: *Przestrzenie parkingowe w urbanistyce współczesnych osiedli mieszkaniowych w Polsce. Planowanie, realizacja, przyszłość*, wydana przez Oficynę Wydawniczą Politechniki Wrocławskiej w 2023 roku. Monografia liczy 135 stron (ze spisami), posiada dość elegancką szatę graficzną, pozwalając na pełne ukazanie prezentowanych treści. Autorka oparła się na własnych kilkuletnich badaniach (indywidualnych i w zespole badawczym) oraz na właściwie dobranych źródłach literaturowych, dokumentach planistycznych, prawnych i raportach.

Podjęta tematyka jest aktualna i ważna. Mimo licznych publikacji na temat mobilności miejskiej, problemów transportowych i komunikacyjnych związanych z obecnością samochodu w mieście, dotychczas nie podjęto tematu zbadania relacji miejsc parkingowych w przestrzeniach osiedli mieszkaniowych w Polsce z dokumentami planistycznymi, kształtowania polityki parkingowej oraz ich przestrzennych konsekwencji.

Praca posiada bardzo klarowną konstrukcję. Za cel Autorka postawiła sobie: „przedstawienie teoretycznych wytycznych oraz praktycznych działań związanych z kształtowaniem przestrzeni parkingowej w urbanistyce współczesnych osiedli mieszkaniowych w założonym okresie czasu (1971-2020). Odpowiadając na szereg pytań badawczych, realizuje również cele szczegółowe:

- cel 1: określenie ewolucji zapisów planistycznych w kontekście kształtowania przestrzeni parkingowej osiedli mieszkaniowych,
- cel 2: przedstawienie transformacji przestrzeni postojowych osiedla mieszkaniowego,
- cel 3: analizę artykułów zamieszczonych w codziennej prasie pod względem tematyki, lokalizacji oraz opinii mieszkańców względem parkingów,
- cel 4: przegląd doświadczeń wybranych krajów w kształtowaniu standardów parkingowych dla terenów mieszkaniowych, (s. 20).

Zdaniem recenzentki wszystkie cele zostały osiągnięte i są czytelnie przedstawione w kolejnych rozdziałach, jednak sposób sformułowania celu 3 budzi pewne wątpliwości. Analiza artykułów nie jest bowiem celem samym w sobie, a jedynie metodą lub narzędziem do wysunięcia wniosków, jaki był przekaz medialny dotyczący problemów związanych z parkowaniem płynący z analizy ówczesnej prasy.

Zakres czasowy określony jest precyzyjnie (1971-2020) i został logicznie uargumentowany. Po 1971 roku w strukturze urbanistycznej szeregu polskich miast nastąpiły realizacje osiedli wznoszonych metodami prefabrykacji, a w tym samym okresie nastąpił szybki wzrost liczby samochodów, spowodowany rozpoczęciem produkcji Fiata 126p.

Osiedla zrealizowane w ramach wielkich inwestycji PRL to pierwszy etap czasowego zakresu badań, kolejnym są zespoły zabudowy mieszkaniowej powstałe w latach 2000-2020, czy w zupełnie odmiennej sytuacji polityczno-gospodarczej kraju, nowych realiach prawnych i planistycznych, a przede wszystkim realizowane przez kapitał prywatny.

W pierwszym etapie pracy szczegółowo zbadano zapisy dokumentów planistycznych największych miast Polski: Warszawy, Krakowa, Łodzi, Wrocławia i Poznania, pod kątem polityki parkingowej (analizowane Studia Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego i obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania. W kolejnym etapie Autorka analizuje lokalizację i przekształcenia parkingów w zespołach zabudowy wielorodzinnej na przykładzie osiedli wrocławskich: Popowic, Kozanowa i Nowego Dworu oraz 79 zespołów zabudowy powstałych w latach 2000-2020. Analiza codziennej prasy z lat 1970-1999 objęła dwa lokalne wrocławskie dzienniki: „Wieczór Wrocławia” oraz „Słowo Polskie”. Etap czwarty badań dotyczył zebrania doświadczeń wybranych krajów w kontekście kształtowania współczesnych standardów parkingowych oraz działań związanych z ograniczeniem miejsc postojowych w przestrzeni osiedli. Badania objęły Wielką Brytanię, Niemcy i Czechy. Wyniki tych badań opisano w *Rozdziale II* i częściowo w punkcie 7.2.

W *Rozdziale III* Autorka zwięźle opisuje historię rozwoju motoryzacji w Polsce oraz jej wpływ na procesy urbanistyczne, zauważając ścisły związek pomiędzy poszczególnymi etapami rozwoju motoryzacji a projektowaniem urbanistycznym. Przybliżenie aspektów normatywnych urbanistycznych związanych z polityką parkingową w zespołach zabudowy mieszkaniowej oraz wytycznych obowiązujących projektantów, pozwala na zrozumienie genezy obecnych problemów.

Rozdział IV dotyczy analizy polityki parkingowej wybranych miast w Polsce. Standardy parkingowe zawarte w aktach prawa miejscowego są konsekwencją zapisów ustawy z dn. 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Przeprowadzona w 2016 roku analiza 379 miast liczących powyżej 10.000 mieszkańców wykazała, że 54% badanych miast nie posiada żadnej polityki parkingowej, 38% posiada uchwałę/obwieszczenie określające strefy płatnego parkowania, a jedynie 8% wdraża politykę parkingową w postaci strategii, uchwał i ekspertyz. Oczywistym jest, że od rozmiaru miasta zależy problem braku przestrzeni parkingowej, co obserwowano już w ośrodkach liczących powyżej 20.000 mieszkańców. Analiza miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego największych miast Polski obejmujących strefy zabudowy wielorodzinnej, wykazała różnice pomiędzy wskaźnikami minimalnymi, a także stopniowy sumaryczny spadek wskaźnika minimalnego. Interesujące są wyniki badań ukazujące wartości wskaźnika minimalnego dla poszczególnych miast w rozkładzie przestrzennym. Warszawa i Poznań to miasta, w których w większości dzielnic wskaźnik ten jest prawi równy (1-1,25), zaś w Krakowie, Łodzi i Wrocławiu poszczególne części miasta mają dość mocno zróżnicowane wskaźniki. W większości zbadanych planów bilans miejsc parkingowych określony był w przeliczeniu na 1 mieszkanie z obowiązkiem bilansowania na terenie inwestycji. Nieliczne plany posiadały bardziej szczegółowe zapisy, mogące realnie wpłynąć na jakość przestrzeni (Schemat. 10).

Rozdział V odnosi się do odbioru społecznego problemu parkingowego na podstawie wrocławskiej prasy lokalnej. Badania ukazały jak zmieniło się dostrzeganie problemu parkingowego na przestrzeni lat, wraz ze wzrostem liczby samochodów stając się coraz bardziej palącym problemem i coraz częściej będąc przedmiotem zainteresowania dziennikarzy. Wyniki przeglądu prasy są dobrym dopełnieniem wskazującym na ważność problemu badawczego, jakiemu poświęcona jest monografia.

W *Rozdziale VI* Autorka opisuje wyniki analizy przestrzeni parkingowych wybranych osiedli mieszkaniowych Wrocławia, których problemy można uznać za reprezentatywne dla innych miast Polski. Przeprowadzone analizy ukazują rozmieszczenie przestrzenne inwestycji parkingowych oraz określają główne parametry jakościowe i ilościowe. Wyniki analizy – brak wystarczającej ilości miejsc parkingowych na osiedlach powstałych w czasach PRL w zestawieniu z obecnymi potrzebami i najczęściej obowiązującym wskaźnikiem 1:1, obrazuje jak bardzo jest to palący problem (Il. 43.). Badania zespołów zabudowy powstałych w latach (2000-2020) obejmujących 74 inwestycje mieszkaniowe wykazują, że miejsca parkingowe zrealizowane w garażach podziemnych są obecnie dominującym rodzajem rozwiązania funkcji parkingowej. Po 2018 roku zaczęto realizację miejsc parkingowych zależnych, dla gospodarstw domowych posiadających więcej niż 1 samochód. W badanych osiedlach realizowanych w XXI wieku nie występują praktycznie terenowe zgrupowania miejsc parkingowych w takiej skali jak w osiedlach z II poł. XX wieku (rozdzielenie funkcji mieszkaniowej i parkingowej), a miejsca naziemne realizowane są w zatokach przy drogach wewnętrznych lub na parkingach terenowych towarzyszących inwestycjom.

W *Podsumowaniu* Autorka dokonuje syntezy wyników badań oraz ponownie przedstawia problematykę w szerszym, europejskim kontekście nawiązując do najnowszych wydarzeń (epidemia Covid-19) czy tendencji (*carsharing*, pojazdy autonomiczne itd.) jako możliwych scenariuszy w przyszłości.

Uwagi szczegółowe:

Należałoby rozważyć odniesienia do pierwszego wydania niektórych pozycji literaturowych, kluczowych dla teorii współczesnej urbanistyki, które w Polsce ukazały się z kilkudziesięcioletnim

MP

opóźnieniem, w stosunku do pierwszego wydania za granicą. Ponieważ odnoszą się one do stanu z II połowy XX wieku, zasadnym by było, gdyby Autorka przytoczyła datę pierwszego wydania w oryginale (np. Jane Jacobs, Jan Gehl).

Niezrozumiała jest il. 6 ukazująca schemat rozmieszczenia miejsc postojowych dla samochodów, do której Autorka odnosi się w tekście jako zilustrowanie faktu, że „autorzy projektów nowych zespołów zabudowy mieszkaniowej w drugiej połowie XX w. przewidywali obszary pod potencjalne parkingi”. Zamieszczona legenda nie wyjaśnia, które z parkingów są projektowane a które przewidywane. Szkoda, że Autorka nie rozwinęła tego wątku, ponieważ można prześledzić zarówno rodzaj tych „przewidywanych parkingów”, ich miejsce lokalizacji względem parkingów projektowanych a także obecne przekształcenia tych stref. Dopiero pod koniec rozdziału autorka stwierdza: „finalna liczba miejsc postojowych nie została osiągnięta, rezerwy terenowe pod parkingi zostały zabudowane a garaże wielopoziomowych nie zrealizowano”. Zdaniem recenzentki brakuje oceny skali powszechności tego zjawiska w skali kraju.

Sformułowanie „Boksy garażowe (il. 7) stały się plagą osiedli mieszkaniowych wykonanych w technologii wielkopłytywowej (...)” wydaje się być kolokwializmem, zaś przywołana ilustracja nr 7 ukazuje zdjęcie garaży, nie zaś boksów garażowych, które w powszechnym rozumieniu były konstrukcjami blaszanymi o wątpliwej estetyce, zestawianymi w rzędy.

Pewną niedogodnością jest grafika legend schematów na s. 64-67, która odnosi się do bardzo ciekawych badań własnych Autorki, jednak sposób oznaczenia dwóch różnych szrafów/odcieni w kolorze czerwonym uniemożliwia ocenę zasięgu badanego wskaźnika.

Wnioski:

Przeprowadzone badania pozwalają na podsumowanie kierunków przekształceń przestrzeni zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej pod wpływem rozwoju motoryzacji. Realizacje parkingów dla samochodów osobowych przybierały różne formy i były wynikiem zarówno obowiązujących normatywów (wcześniej), zapisów prawa miejscowego (do chwili obecnej) jak i polityk parkingowych poszczególnych miast (jednak nie zawsze obejmujących tereny mieszkaniowe). To złożony i ciekawy problem badawczy, który tylko z pozoru może wydawać się oczywisty. Przedstawiony w monografii materiał może stanowić cenną wartość dla badaczy o różnych zainteresowaniach (historia, planowanie przestrzenne, urbanistyka, architektura, motoryzacja, socjologia), jak również być materiałem pomocniczym w planowaniu i projektowaniu.

Przedstawiona we wniosku monografia stanowi prezentację nowej wiedzy, autorskich konkluzji i krytycznej dyskusji. Stanowi wartościowy element uzupełniający wiedzę z zakresu urbanistyki, przydatną w procesach rewitalizacji osiedli z II poł. XX wieku, porządkując współczesne uwarunkowania dla kształtowania struktur parkingowych w przestrzeniach mieszkaniowych i anonsując możliwe kierunki rozwoju.

Praca jest bardzo syntetyczna, co stanowi jej walor. Jest dowodem na to, że Habilitantka opanowała warsztat badawczy, potrafi przeprowadzać analizy posługując się różnorodnymi materiałami wyjściowymi i wysnuwać wnioski. Monografia pt.: *Przestrzenie parkingowe w urbanistyce współczesnych osiedli mieszkaniowych w Polsce. Planowanie, realizacja, przyszłość*, stanowi cenny wkład w dotychczasowy stan wiedzy w dyscyplinie architektura i urbanistyka.

3.g. Informacja o spełnieniu przez kandydata kryterium dotyczącego wykazania się istotną aktywnością naukową lub artystyczną

Kandydatka uczestniczyła w szeregu prac badawczych, w tym projektach pozyskiwanych w ramach konkursów. Umiejętność samodzielnego pozyskiwania grantów udowodniła w konkursie NCN Miniatura.

Analizując podejmowaną tematykę można zauważyć dwa główne nurty badane przez Habilitantkę: problem mobilności w mieście ze szczególnym uwzględnieniem transportu indywidualnego samochodowego i problemów parkingowych oraz partycypacja społeczna w procesach decyzyjnych względem miejsca zamieszkania. W obydwu zakresach poza badaniem problemów w kraju, Habilitantka uczestniczyła w zagranicznych wyjazdach badawczych, a także współpracowała z naukowcami z innych ośrodków. Wyniki badań prezentowała na szeregu międzynarodowych konferencji naukowych oraz w recenzowanych publikacjach. Działalność naukowa Habilitantki owocowała zaangażowaniem eksperckim podczas opracowywania dokumentów i strategii planistycznych i działań urbanistycznych.

Współpracując w różnej formie z jednostkami samorządowymi (Green City Freiburg, Miasto Freiburg: Miniatura NCN, wyjazd badawczy) i rządowymi (Ministerstwo Rozwoju Pracy i Technologii: Członek ministerialnego zespołu doradczego do spraw reformy systemu planowania przestrzennego) Habilitantka dowodzi, że jej aktywność naukowa ma wymiar praktyczny i potrzebny.

Działalność naukowa Habilitantki wyrażała się również we współpracy międzynarodowej z następującymi jednostkami:

- Technische Universitaet Dresden: Członek międzynarodowego konsorcjum realizującego projekt U_Can w ramach programu Horyzont Europa,

- Cyprus University of Technology: Członek międzynarodowego konsorcjum realizującego projekt Demotec w ramach programu Horyzont 2020. okres realizacji projektu: 01.03.2021 - 31.07.2024, Grant agreement ID: 962553 / 10HT/0011/20, Projekt realizowany jest przez sześć uczelni/ organizacji: Cyprus University of Technology (Koordynator/ Lider - Cypr), University of Strathclyde Strath (Wielka Brytania), Universitatea Babeş-Bolyai (Rumunia), The Democratic Society Dem (Belgia), Erasmus Universiteit Rotterdam (Holandia), Euractiv

- Universidad Politecnica de Valencia, Hiszpania: Realizacja wyjazdu w ramach Erasmus Plus Staff Training Mobility - 25th STP Valencia Staff week. Członek międzynarodowego konsorcjum realizującego projekt Blended intensive programme for achieving climate neutrality in European cities by 2030. Członek międzynarodowego konsorcjum realizującego projekt Towards more Sustainable university campuses.

Pani dr inż. arch. Agnieszka Szumilas była członkiem międzynarodowego zespołu przygotowującego wniosek grantowy w ramach: Horyzontu Europa Driving Urban Transitions (DUT), tytuł projektu: *PED-oriented urban regeneration: Tailored strategies for JUST energy transition in disadvantaged neighbourhoods*. Wniosek przeszedł pozytywnie kwalifikacje i otrzymał finansowanie. Międzynarodowa współpraca: Politecnico di Bari (Koordynator/ Lider - Włochy), Comune di Bari (Włochy), Regione Puglia (Włochy), Aalborg Universitet (Dania), Aalborg Kommune (Dania), Himmerland Boligforening (Dania).

Ponadto Habilitantka w latach 2015-2023 wzięła aktywny udział w 10 konferencjach naukowych. Trzykrotnie była członkiem komitetu naukowego konferencji organizowanej przez Koło Naukowe Systemów Komunikacyjnych oraz Zakład Systemów Komunikacyjnych działający na Wydziale Inżynierii Lądowej Politechniki Krakowskiej. Ponadto była wiceprzewodniczącą komitetu organizacyjnego Konferencji Naukowej: *Miasto. Temat Rzeka*, organizowanej przez Wydział Architektury PWr, Studenckie Koło Naukowe Gospodarki Przestrzennej i Studenckie Koło Naukowe Urbanistyki CARDO. Kilukrotnie prowadziła sesje w charakterze moderatora.

Wnioski:

Habilitantka wykazuje istotną aktywność naukową poprzez uczestnictwo w szeregu projektów badawczych i programów grantowych, w tym z partnerami z zagranicy. Uzyskując grant Miniatura NCN

MP

udowodniła umiejętność zaplanowania i zorganizowania własnej pracy badawczej i uzyskania na nią finansowania w drodze konkursu.

3.h. Informacja o osiągnięciach dydaktycznych, organizacyjnych i popularyzujących naukę kandydata do stopnia doktora habilitowanego

Doświadczenie dydaktyczne zdobywała Habilitantka już podczas kształcenia na studiach doktoranckich a następnie w kolejnych latach pracy. Pełnienie funkcji zastępcy kierownika zakładu i katedry dało jej doświadczenie organizacyjne w zarządzaniu jednostką naukową, a jako członek licznych komisji wydziałowych i radach uczelnianych pełniła ważne funkcje doradcze i decyzyjne. W latach 2015 - 2019 pełniła funkcję opiekuna koła naukowego CARDO.

Habilitantka kształciła studentów kierunku Architektura na studiach inżynierskich, Architektura i Urbanistyka na studiach magisterskich oraz Gospodarka Przestrzenna. Organizowała liczne wycieczki dydaktyczne i warsztaty (w tym międzyuczelniane), zachęcała studentów do udziału w konkursach. Od 2017 roku była promotorką 4 prac magisterskich oraz 8 inżynierskich. Pełniła także funkcję promotora pomocniczego rozprawy doktorskiej pani dr inż. arch. Ewy Dyk, pt. „*Zmiana urbanistycznego modelu obsługi parkingowej osiedli mieszkaniowych z 2. Połowy XX wieku w Kielcach w kontekście współczesnych procesów rewitalizacyjnych*”, promotor: prof. dr hab. inż. Robert Piotr Masztalski. Praca została obroniona 16 marca 2022 roku.

Pani dr inż. arch. Agnieszka Szumilas posiada również doświadczenie dydaktyczne zdobyte zagranicą. W ramach Programu Erasmus Plus: Erasmus Teaching oraz Erasmus Training (29.02.2024 – 1.03.2024) uczestniczyła jako prowadzący w zajęciach projektowych z przedmiotu UrbanLab, w ramach *UrbanLAB - studio projektowania przestrzeni miejskich i otwartych* na Technische Universität Dresden, Fakultät. Od 2024 roku uczestniczy w projekcie *Towards more Sustainable university campuses*, okres realizacji: 5.03.2024 - 31.01.2025, jako osoba odpowiedzialna za przygotowanie zajęć ze studentami na temat urbanistyki kampusów akademickich. Instytucja finansująca: T.I.M.E. Association Top International Managers in Engineering. Projekt realizowany jest we współpracy z Universitat Politècnica de València (Hiszpania - Lider), KTH Royal Institute of Technology in Stockholm (Szwecja), École centrale de Marseille (Francja), Université libre de Bruxelles (Belgia), Wrocław University of Science and Technology (Polska), Polytechnique Montréal (Kanada), Delft University of Technology (Holandia). W 2022 brała udział w szkole letniej: *Nowe międzynarodowe programy nauczania na wydziale Architektury z zastosowaniem formuły zdalnej i mieszanej*, (1.10.2021-31.10.2022). Projekt realizowany w ramach: Programu Operacyjnego Wiedza, Edukacja, Rozwój. NAWA: SPINAKER – Intensywne Międzynarodowe Programy, nr: PPI/ SPI/2020/1/00102/U/00001.

We wrześniu 2024 roku współorganizowała i była jednym z prowadzących Pierwsze Międzyuczelniane Warsztaty Studenckie w Częstoborowicach, w Gminie Rybczewice, w Województwie Lubelskim (instytucje: Gmina Rybczewice, Wydział Architektury Politechniki Lubelskiej, Wydział Architektury Politechniki Wrocławskiej oraz Wydział Architektury i Sztuk Pięknych KAAFM w Krakowie).

Posiadaną wiedzę i doświadczenie Habilitantka wykorzystywała podczas prac jako członek ministerialnego zespołu doradczego do spraw reformy systemu planowania przestrzennego (16.03.2021 – 13.01.2023) w Ministerstwie Rozwoju Pracy i Technologii.

W okresie 8.22.2022 – 2.06.2023 Habilitantka była zaangażowana we współpracę z Česká vysoké učení technické v Praze, jako członek międzynarodowego jury oceniającego projekty zgłoszone do 27 edycji konkursu: *27 Urban Design Award*.

Swoje kompetencje dydaktyczne habilitantka podnosiła uczestnicząc w zagranicznych szkoleniach: *English for the Educational Workplace* w ramach programu Erasmus Plus Staff Training Mobility, (19.09.2022 - 23.09.2022), instytucja goszcząca: Atlantic Language School, Galway, Irlandia oraz 25th

STP Valencia Staff week w ramach programu Erasmus Plus Staff Training Mobility, (5-9.06.2023), instytucja goszcząca: Universidad Politecnica de Valencia, Hiszpania.

W ramach działalności popularyzującej naukę Habilitantka brała udział w organizacji warsztatów dla dzieci i młodzieży w ramach Uniwersytetu Dziecięcego, Dolnośląskiego Festiwalu Nauki oraz Dolnośląskiego Festiwalu Architektury. W 2015 roku została laureatką konkursu popularyzatorskiego organizowanego przez Fundację na Rzecz Nauki Polskiej, konkurs: SKILLS eNgaged, nagroda finansowa została przydzielona na realizację projektu pt.: *O domach robakach, ruchomych budynkach i kilometrowych wieżowcach – czyli jak rozwój nauki wpłynął na architekturę*. Druga część projektu SKILLS eNgage obejmowała organizację cyklu dwunastu warsztatów architektonicznych w okresie od listopada 2015 – do lutego 2016. W warsztatach wzięło udział 300 dzieci. Kolejne warsztaty prowadziła na terenie Dolnego Śląska w ramach współpracy z Uniwersytetem Dziecięcym Unikids (2011-2012), organizowała szereg wydarzeń w ramach Dolnośląskiego Festiwalu Nauki w latach 2011- 2019 oraz Dolnośląskiego Festiwalu Architektury.

Wniosek: Pani dr inż. arch. Agnieszka Szumilas jest doświadczonym dydaktykiem, potrafi w tej materii poruszać się zarówno na gruncie uczelni macierzystej jak i poza nią, także za granicą. Doświadczenie organizacyjne zdobywała przede wszystkim jako zastępca jednostek, w których była zatrudniona, jako uczestnik licznych komisji oraz w organizacji wydarzeń związanych z popularyzacją nauki. Zaangażowanie Habilitantki potwierdzają liczne nagrody Rektora PWr oraz dyplomy.

1. Podsumowanie oceny i wnioski końcowe

W oparciu o ocenę dorobku naukowego, w tym osiągnięcia naukowego będącego podstawą postępowania habilitacyjnego, a także dostarczonych informacji o dorobku dydaktycznym i organizacyjnym, stwierdzam, że dokumenty przedstawione do oceny, spełniają ustawowe wymogi stawiane Kandydatom do stopnia doktora habilitowanego.

Wnoszę o dopuszczenie dr inż. arch. Agnieszki Szumilas do dalszych etapów postępowania habilitacyjnego oraz popieram i pozytywnie opiniuję wniosek Habilitantki o nadanie stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk technicznych w dyscyplinie architektura i urbanistyka.

